

ОСОБЛИВОСТІ ЗАСТОСУВАННЯ КОНЦЕПЦІЙ LEAN MANAGEMENT ДЛЯ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ СИСТЕМИ УПРАВЛІННЯ ПІДПРИЄМСТВОМ

З метою суттєвого удосконалення діяльності підприємства та підвищення його ефективності і рентабельності доцільним є впровадження ошадливих (Lean) технологій, зокрема системи ошадливого виробництва – комплексу методів і інструментів, постійне застосування яких забезпечує досягнення максимальної ефективності бізнес-процесів. Концепція Lean production, або Lean manufacturing, базується на прагненні усунути всі види втрат та сформувати культуру постійного вдосконалення. В контексті динамічного ринкового середовища можливість швидкої адаптації й ефективного управління визначає рівень конкурентоспроможності підприємства [3].

Традиційні управлінські підходи часто супроводжуються надмірною бюрократією, дублюванням функцій, тривалими процедурами ухвалення рішень та низькою продуктивністю праці. Натомість Lean management акцентує створення цінності для клієнта, оптимізацію бізнес-процесів і підвищення продуктивності за рахунок системного усунення втрат, стандартизації процесів та культури Kaizen (постійне вдосконалення).

Впровадження принципів Lean дозволяє оптимізувати організаційну структуру: усунути надлишкову кількість управлінських рівнів, спростити комунікацію між підрозділами, підвищити швидкість ухвалення рішень. Наприклад, методика 5S підвищує організованість робочого простору й продуктивність праці, скорочення невиннованих етапів погодження та делегування повноважень – сприяє гнучкості управління. Філософія Kaizen залучає персонал до генерації ідей покращення та внутрішніх ініціатив, що підвищує мотивацію та відповідальність працівників. У виробничих та управлінських процесах усуваються втрати (Muda) – зокрема зайві дії, надлишкові запаси, очікування, зайві переміщення. Принципи Just-in-Time та безперервного вдосконалення сприяють гнучкій системі управління й швидкому реагуванню на зміни зовнішнього середовища.

На практиці застосування інструментів Lean – таких як 5S, Kaizen, Value Stream Mapping, Just-in-Time та Kanban – забезпечує системний контроль процесів, усуває втрати й дозволяє уникати перевитрат ресурсів, часу та зусиль. Залучення персоналу до процесів вдосконалення формує командний підхід, підвищує відповідальність і забезпечує сталість результатів. Наукові дослідження підтверджують, що успіх реалізації Lean значною мірою залежить від залучення менеджменту та працівників, їхньої компетенції й підтримки [1].

Ключем до успішної імплементації Lean є активна участь топ-менеджменту та персоналу підприємства. Розуміння керівництвом основної ідеї технології та кінцевих результатів, яких вона може допомогти досягти, суттєво підвищує шанси на успіх. В умовах війни, нестабільної економіки й невизначеності майбутнього кадрові підприємств можуть бути більш відкриті до змін і зацікавлені у максимізації результатів.

Lean-менеджмент дозволяє підприємству адаптуватись до змін ринку, підвищувати продуктивність, скорочувати бюрократичні бар'єри, покращувати якість управлінських рішень та зміцнювати конкурентоспроможність на сучасному ринку. Додатково, застосування принципів ошадливого виробництва сприяє підвищенню лояльності споживачів завдяки стабільній якості продукції та швидшій реакції на їхні потреби. В довгостроковій перспективі Lean-підхід формує стійку організаційну культуру, орієнтовану на ефективність, інновації та безперервне вдосконалення. Сучасні дослідження доводять також значний вплив Lean-практик на екологічну продуктивність та стале виробництво [2].

Отже, впровадження Lean-технологій не лише оптимізує операційні процеси, а й створює фундамент для трансформації підприємства у сучасну, гнучку і конкурентоспроможну організацію.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ:

1. Hąbek P., Szewczyk A., Kacprzak K. (2023). Lean Manufacturing in Industry 4.0: A Smart and Sustainable Manufacturing System. *Machines*. 2023. № 11(1). Pp. 72. URL: <https://www.mdpi.com/2075-1702/11/1/72-lean>
2. Matteo Ferrazzi, Stefano Frecassetti, Alessia Bilancia, Alberto Portioli-Staudacher Investigating the influence of lean manufacturing approach on environmental performance: A systematic literature review. *The International Journal of Advanced Manufacturing Technology*. 2024. № 136. Pp. 4025–4044. URL: https://link.springer.com/article/10.1007/s00170-024-13215-5?utm_source=chatgpt.com
3. Арутюнян А., Житкевич О. (2024) «Огляд проблем та рішень впровадження ошадливого виробництва вітчизняними підприємствами», *Проблеми сучасних трансформацій. Серія: економіка та управління*. 2024. № 13. URL: doi: 10.54929/2786-5738-2024-13-04-06.